Náučný chodník obce Rejdová

Kraj:	Košický
Okres:	Rožňava
Geomorfologické jednotky:	Revúcka vrchovina a Stolické vrchy
Geologické jednotky:	veporské pásmo a gemerské pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Rejdová, pošta
Východisko:	Rejdová, obecný úrad
Trasa:	Rejdová, obecný úrad – evanjelický a. v. kostol – extravilán na západ od obce
Dĺžka, prevýšenie:	2 km, prevýšenie 80 m
Čas prechodu:	1 h
Počet zastávok:	7
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Čiastočné prepojenie so žltou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2010

Aktuálny stav: Náučný chodník je udržiavaný, informačné panely sú v dobrom stave (2021).

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Obecný úrad Rejdová, Rejdová 47, 049 26 Rejdová, tel. 058 / 7883 240, 058 / 7940 270

Poznámka: Trasa náučného chodníka nie je v teréne ani turistických mapách vyznačená.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie a vlastivednú vychádzku. Odporúčame spojiť s návštevou múzea tradičnej ľudovej kultúry.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Rejdová. Horská, počtom obyvateľov malá obec na okraji Revúckej vrchoviny a úpätiach okrajových svahov Volovských vrchov a Stolických vrchov na pravom svahu nad potokom Mlynná nad jeho ústím do Slanej. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1551. Existujú dve verzie jej založenia – jedna ju považuje za pôvodnú valaskú obec z polovice 15. storočia a podľa druhej vznikla už v polovici 12. storočia a to kilometer poniže súčasnej obce na mieste dnešnej časti Rybník. Obyvatelia sa zaoberali baníctvom, poľnohospodárstvom a pasením dobytka a oviec a s tým súvisiacimi remeslami (tkanie plátna, pokrovcov, výroba šindľov, paličkovanej čipky). Je národopisnou lokalitou celoslovenského významu, ktorej zvláštnosťou je zástavba z 19. storočia s charakteristickými zrubovými domami omazanými hlinou a kedysi šindľovými strechami s dlhými priechodnými dvormi bez plotov. Dodnes sa uchováva typická prenikavá modrá farba domov, tradične a dávno tu nazývaná šmolková (minerálna modrá farba z kremičitanu kobaltnatodraselného). Obyvatelia boli pôvodne pravoslávneho vierovyznania a v chotári obce sa nachádzal pravoslávny kláštor – monastier sv. Michala Archanjela. Príchodom nemeckých baníkov a zásluhou evanjelického kňaza v roku 1595 celá obec prestúpila na evanjelickú vieru a až dosiaľ je čisto evanjelická. Okrem evanjelického a. v. kostola je v zozname nehnuteľných kultúrnych pamiatok evidovaných aj šesť zrubových a jeden murovaný ľudový dom. V jednej z drevenic z 19. storočia sa nachádza **múzeum tradičnej ľudovej kultúry**, zrekonštruované po požiari v januári 2016. V tretí augustový víkend sa v obci už desaťročia koná Gemerský folklórny festival.

Evanjelický a. v. kostol v Rejdovej. Kostol evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v centre Rejdovej z prvej polovice 17. storočia, renesančný s fasádami neskôr klasicisticky upravenými a barokovým zariadením interiéru z domácej gemerskej sochárskej a rezbárskej dielne z doby okolo roku 1750. Vyrezávaný bohato zdobený oltár, kazateľnica, bohato striebrená a zlátená krstiteľnica (všetko z roku 1761) patria svojou umeleckou hodnotou ku skvostom sakrálneho umenia na Slovensku a jedinečným protestantským dielam v celosvetovom meradle. Na kostolnej veži sa nachádzajú majstrovsky kované atypické – jednoručičkové – hodiny (1792), patriace medzi najstaršie podobné v Európe. V bočnom vchode kostola sú tzv. Lutherove dvere – dvere s 95 ručne kovanými klincami, symbolizujúcimi 95 téz kritizujúcich cirkevné praktiky, uverejnených v roku 1517 Martinom Lutherom na dverách kostola v nemeckom Wittenbergu, čím začala reformácia. Kostol je národnou kultúrnou pamiatkou.

Revúcka vrchovina. Pohorie na juhu stredného Slovenska s veľmi členitým pôdorysom i reliéfom ležiace medzi Tuhárom, Poltárom, Rožňavou, Dobšinou, Revúcou, Hnúšťou a Málincom, na severozápade nadväzujúce na Stolické vrchy a krátko i Veporské vrchy a Ostrôžky, na juhovýchode

susediace s Juhoslovenskou kotlinou (resp. jej podcelkami Lučenská kotlina a Rimavská kotlina) a Slovenským krasom a na severovýchode s Volovskými vrchmi. Má veľmi pestrý reliéf, čo súvisí s jej tektonickým vývojom a veľmi zložitou geologickou stavbou. Tú predovšetkým na severe tvoria kryštalické horniny, najviac paleozoické ruly, granitoidy a paleovulkanity. V strednej časti sú zastúpené rôzne triasové sedimentárne horniny. V južnej časti sa na neogénnych andezitových tufoch a konglomerátoch vyvinul rozsiahly plochý reliéf (Pokoradzská tabuľa, Blžská tabuľa) s mohutnými kryhovými zosuvmi na jeho okraji na styku s Rimavskou kotlinou. V relatívne menej odolných horninách (napr. neogénnych morských sedimentoch) sú vymodelované brázdy až kotlinky (napr. Lovinobanská brázda, Málinská brázda, Rimavské podolie, Železnícka brázda). Hojný je výskyt nerastných surovín (magnezit, železné rudy, mramor, mastenec a i.) s bohatou ťažobnou históriou (napr. Tuhár, Lovinobaňa, Cinobaňa, Rákoš, Železník, Jelšava, Lubeník, Nižná Slaná, Vyšná Slaná, Dobšiná). Väčšie nadmorské výšky dosahuje v severovýchodnej časti (Železník 814 m, Magura 883 m, Bučina 858 m a Turecká 953 m na severozápad od Rožňavy). Vrchovinou priečne preteká mnoho vodných tokov – Krivánsky potok, Ipeľ, Poltarica, Rimava, Turiec, Muráň, Štítnik a Slaná –, ktorých doliny využívajú dopravné komunikácie. Pôvodne pomerne silno odlesnené územie (lúky a pasienky pri početných neveľkých sídlach aj rozptýleného charakteru) postupne čiastočne zarastá. Prevažne dubové, dubovo-hrabové a bukové lesy majú hospodársky charakter.

Stolické vrchy. Horský geomorfologický celok na strednom Slovensku – časť Slovenského rudohoria – s pretiahnutým pôdorysom JZ– SV smeru približne medzi obcami Dobroč, Lovinobaňa, Málinec, Rejdová, Telgárt a Tisovec. Predstavuje klenbohrásť, od susediacich pohorí zväčša oddelenú výraznými zlomami. Na severozápade susedí s Muránskou planinou – podcelkom Spišsko-gemerského krasu – a Veporskými vrchmi a na juhovýchode s Revúckou vrchovinou a na krátkom úseku s Volovskými vrchmi. Geologickú stavbu tvoria kryštalické horniny, najmä paleozoické granity a granodiority a metamorfované bridlice (fylity, svory, ruly, amfibolity). Prevažujúci vrchovinový reliéf, len v mieste najväčšieho vyklenutia charakteru hornatiny (Stolica 1 477 m n. m.), je hladko modelovaný. Miestami, v oblasti križovania zlomov, sa vyvinuli členité zníženiny (Muránska brázda, Kokavská brázda a Ipeľská brázda), pretekané významnými tokmi (Muráň, Rimava, Klenovská Rimava, Rimavica, Ipeľ). Pohorie je rozčlenené dolinami priečne ho križujúcich tokov, ktoré využili komunikácie (cesty, železnice). Z významnejších riek priamo v ňom – v severnom svahu Stolice – pramení len Slaná. Takmer celé územie patrí povodiu Ipľa a Slanej. Pohorie je z veľkej časti zalesnené s prevahou dubovo-hrabových a bukových hospodárskych lesov, len v južnej časti v oblasti s rozptýleným osídlením (Klenovec, Kokava nad Rimavicou, Šoltýska, Ďubákovo) prevažujú pasienky a lúky, sčasti postupne opúšťané a zarastajúce pionierskym lesom.

Názvy informačných panelov

1. Základné údaje o obci a tvorba náučného chodníka
2. História obce Rejdová a kultúrne pamiatky
3. Tradície, zvyky, folklór, remeslá
4. Rastlinstvo
5. Natura 2000
6. Krajina
7. Živočíšstvo

1
2
3
4
5
6
7

